

CSIKI LAPOK

POLITIKAI, KÖZGAZDASÁGI ÉS TARSADALMI HETILAP.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Vákár L. könyv- és papírkereskedése Csíkszereda,
hová a lap szellemi részét illető minden közlemény,
valamint hirdetések és előfizetési díjak is küldendők.
Telefon hívószám 20

FELELŐS SZERKESZTŐ:
Dr. ELTHES GYULA

Megjelenik minden szerdán.
Elofizetési ár: Egész évre 12 kor. (Külföldre 16 K.)
Félévre 6 kor. Negyedévre 3 kor.
Hirdetési díjak a legolcsóbban számíttatnak.
Kéziratok nem adóznak vissza

A háboru.

Az olaszok hat hónapos háborúja teljesen eredménytelennek bizonyult. A negyedik olasz offenzívával csak még teljesebbé lett az olaszok megsejtenítő kudarca. Háboruban rendszerint csak az egyik győzhet és a másik félnek kell vállalni a vesztes szerepet. A tisztességes okból és hősiességgel küzdő ellenség még bukásában is kivívja ellenfelének megüszteendő elismerését.

Amde a csúf olasz még az esetben sem tartotta igényt becsülésünkre, ha vitézi tetteikkel feledtetni tudna támadásának visszatartó indokait. Az olasz ebben a világháboruban talán az egyetlen nép, melynek a veresége sehol sem kelt részvétet. Ellenség esbárát egyforma közönnyel veszi tudomásul, hogy az olaszok már is egy fél millió emberrel fizettek a rajtuk elkövetett rút árú asért. És még hány ifjú életet kell, hogy áldozatul hozzanak, ha meg akarják szerezni azokat a területeket, melyeket a baráti viszony alán-dósítása érdekében felajánlottunk nekik! Ha ugyan fegyveres erővel egyáltalán valaha megszerezhetik ezeket a területeket! A dolgok eddigi állása szerint Görz embertelen pusztítása ellenére is még nagyon messze vannak ettől a céltől. — Körülbelül olyan messzire, mint voltak a háboru legelején. — Közben azonban elvesztették Tripoliszt, megsemmisült a balkáni befolyásuk és bizonyították új szövetségeseiknek, hogy Itália nem üti meg a nagyhatalmi merítet.

Az oroszok most már kevesebben dülettel folytatják a harcot. Küzdenek, mert ellenkező esetben a szövetségeseiktől se pénzt, se municiót nem kaphatnának, de úgy a Strypa-i, mint a Stryment-i viaskodásból inkább erők ellanyulása konstatálható.

A Hindenburg elleni orosz akció is mintha megfeneklett volna, sőt a legújabb hivatalos jelentésekből inkább a németek megújuló támadására lehet következtetni.

Ellenőrizhetetlen hírek szerint a cári hadvezetőség Déloroszország főbb pontjain körülbelül 300 000 nyi sereget vont össze, amelynek az lenne a rendeltetése, hogy Románián vagy a tengeren át Bulgáriába törve, segítségére siessen a szerbeknek. Annyi bizonyos, hogy ezek az állítólag jelentékeny orosz hadak nem igen szorgoskodtak eddigelé a segítségért. Valószínű, hogy a déloroszországi csapatkoncentrációkról szóló híresztelésnek kizárólag Románia megfélemlítése a célja. Az oroszok ugyanis attól tartanak, hogy a románok, felhasználva Oroszország kimerültségét, kísérletet tehetnek Besszarábia megszállására. Ezért híresztelik oly fenhango-

hogy Déloroszországban több százezer ember áll készen indulásra.

A nyugati harcban néhány nap óta ismét nagyobb ellenesség mutatkozik mind a két oldalon. — Lehetséges, hogy a Champagne, az Argonneok, Elzász és Flandria ezuttal döntő jelentőségű harcoknak lesznek a színhelyei. A franciák, akiket új bizalommal töltött el a szeptembervi offenzíva részleges sikere, a mostani, az előbbinél nagyobb erővel foganatosítandó támadástól várják a francia föld felszabadítását az idegen uralom alól. De a németek is készen állanak a döntő mérkőzésre és ők, ha ismét harcra kerül a sor a nyugati ellenséggel, a tíz héttel ezelőtt elvesztett pozíciók visszahódításával aligha fogják beérni.

A szerb háboru a befejezése felé közelít. Szerbia kiencizkedése a szövetségeseik birórában van és a görög, albán, montenegrói harcok elhúzódó keskeny sávot az entente által cserben hagyott, teljesen demoralizált szerb csapatok már nem képesek megvédeni.

Mitrovia és Prisztina elfoglalásával a rigemezei ölközet is eldől és a Karagorgyevicsok bűnnel terhözött armádjaja, mely hat hét küzdelemben csak foglyokban több mint 100.000 embert vezetett, már csak gerincközeiben fejthet ki nagyobb aktivitást. Monasztir közsöbön álló elfoglalásával beteljesedik Szerbia végzeté. A folytatódó harcok Macedoniában és Görögországban operáló entente-hadak megsemmisítését célozzák. És a szövetséges seregek ezt a célt is hamarosan el fogják érni.

— **Verekedés a roman kamarában.** Bukarestből jelentik: A roman kamara megnyitó ülése zajos botrányba fulladt. Filipescu-k már a király trónbeszédét meg akarták zavarni közbeszólasokkal, de a többség lehurrogta őket. A király eltávoztása után Manolescu kormányparti élesen támadta az unionistákat, akiknek a nevében Mille Konstantin válaszolt. Beszédük közben nagy tüntetés keletkezett, Mille lérmázost és káromkodott, mire többen odarohantak és arcu ütötték. Az ülést erre fel-függesztették.

— **Vilmos császár Bécsben.** Vilmos császár vasárnap délelőtt Bécsbe érkezett. Vilmos császár nyolc órától Bécsben, látogatása tisztán magántermészetű.

A képviselőház munkája.

Fontos és sürgős ügyek elintézésére céljából e hó utolsó napjára összehívták a magyar országgyűlést. Ő felsége e hónap 14-ről keletkezett legfelsőbb pa-

rancsa alapján mindazok a katonai személyek, akik tagjai a magyar országgyűlésnek, az e hó végén kezdődő ülésszak tartamára szabadságot kapnak. A kisebb nagyobb megszakítással folytatandó ülésszakok előreláthatólag át fogyni, ha csak néhány nappal is, — az új esztendőbe.

A téli országgyűlés több új törvényjavaslatot fog tárgyalni. S a törvényjavaslatokon kívül a kormány több új rendeletet is mutat be a Hazának, azonkívül több törvény módosítást is tervbe vett. A kormány törvényjavaslatot terjeszt az országgyűlés elé a hat hónapos indennitásról, a tisztviselők nyolcvan-hatmillió drágosági pótlékáról, a pénzügyi központról, az izlám vallás recepciójáról, a vicinálisokról, az ipari, bányai és kereskedelmi munkások hatóságai ellátásáról, a hazai iparteherelési törvény meghosszabbításáról. Rendeletet mutatott be a csodóknívüi kényeztetéséről, a hőmértekek felfüggesztéséről, benyújtja a postások és kiegészítőseket a rendkívüli intézkedésekhez. És lesznek minden bizonytalán érdekes in erpedációk is. Polonyi G. zs. hírszerint — a címer és jelvény ügyében akar interpellálni.

Ez a gazdag program azonban nem meríti még ki a kormány és a parlament egész munkarendjét. Így nagyon valószínű, hogy megfelelő formában a fődáz ügye is Haz elé kerül. A világháborura való tekintetből a legnagyobb érdeklős természetesen a kormány részéről várható azon nyilatkozatok felé irányul, melyekből az ország közvéleménye tájékoztatást és megnyugtatóst vél remélhetni a háboruval kapcsolatos problémákról.

Nagyszerű diadalaink megkönyítik majd a miniszterelnöknek a tájékoztató felvilágosítások megadását.

Lehetséges, hogy a folyamatban levő háborus akciók miatt a kormány egyelőre meg tartózkodó lesz kijelentései megtételében.

A háborus eseményektől eltekintve, figyelembe vevendő, hogy parlamentünkkel együtt a német Reichstag, az olasz parlament és a roman képviselőház is megkezdi tárgyalásait.

A magyar kormányelnök döntő fontosságú nyilatkozatait tehát csak később, talán új évre várhatók.

Aranyat vasért.

Beszámoló a mozgalom eredményéről.

Csíkszereda, november 30.

Még a háboru elején indult meg Augusztus főhercegnő fővénöksége mellett az országban és így vármegyékben is az „Aranyat vasért” mozgalom, mely arányaiban és eredményében páratlan nagyra nőtte ki magát. Nem nehéz megállapítani, hogy a háboru kitörése óta megindított hazafias akciók közül az „Aranyat

vasért" mozgalom volt az, mely minden mást mesze felülmúlt, a közönség előtt legkedvesebb volt és amely célra a közönség legszivesebben adakozott. Kétségtelen, hogy ebben legnagyobb része volt hazafias, lelkes és fáradhatatlan magyar nőinknek, mert hiszen ők vették kezükbe a mozgalom szervezését és vezetését.

Vármegyénkben Gyalóky Sándorné ó méltósága volt az, ki a jó ügyet kezebe véve, lelkes felhívásával egy taborba gyűjtötte Csik vármegye urhölgyeit és megalakítva a városok és járásokban a helyi bizottságokat, valamint Csikszeredán a vezetésre és irányításra hivatott központi bizottságot, oly fényes és varatlan eredményt ért el, aminőt alig lehetett volna remélni. Vármegyénkben is elegendő ez az akció volt az, mely a legszebb és legnagyobb eredményt mutatja fel, ámbar áldozatkész közönségünk más hazafias jótékony cselekedetei is állandóan készséggel nyújtja adományait.

Annak idején hosszú hónapokon keresztül nyugtáztuk a Csiki Lapokban közönségünk adományait, melyek ékesen igazolták, hogy e vármegyében jofotmán nem volt senki, ki adományát le nem tette volna az igénytelen, de annál becsesebb vasgyűrűért. Kicsiny és szegény vármegyénket tekintve, batran elmondhatjuk, hogy az „Aranyat vasért” mozgalom aránylag sehol sem ért el az országban oly fényes sikert, mint éppen Csik vármegyében. Az országos bizottság még január havában összeállította végszámadásait, mikor Csik vármegyében még mindig nap-nap után sűrűn jöttek az adományok, egészen a legutóbbi időkig. E rendkívüli erkölcsi és anyagi siker elérésében kétségtelenül Gyalóky Sándorné ó méltóságának és a vezetése alatt álló központi bizottságnak van fő érdeme, miért is a legnagyobb elismerés és köszönet illeti meg egy az elnököt, mint P. Mikó Róza, Fejér Sándorné, dr. Fejér Antalné, Becze Imréné, Biguer Józsefné, dr. Bocskor B. Liné, Bodor Gyuláné, Demény Ferencné, dr. Éthes Gyuláné, Gözsy Árpádné, dr. Fodor Antalné, Lázár Miklósné, dr. Nagy Béniusz bizottsági tagokat.

Az eredmény nagyobb részét természetesen a dr. Ujfalu-i Jenő és Orel Dezső polgár mesterek, valamint a Bartalis Ágoston, dr. Sándor Gyula, Veress Lajos, dr. Marton László és Zakariás Lukács főszolgabírák elnöklése alatt álló helyi bizottságok lelkes fáradozása és munkája hozta össze, kiket e nehéz munkájukért szintén a legnagyobb elismerés és köszönet illet meg.

De meg kell emlékeznünk e heilyen a Csikvármegye szerkesztőségének lelkes munkájáról is, mely igen elismerésemelítő nagy eredményt ért el, ő maga lelkesítő és gyűjtő össze a nagyszámu adományokat és juttatván a központi bizottsághoz.

Igen természetes, hogy a siker érdekében egyesek is rendkívül sokat fáradoztak, kiket névszerűen lehetetlen felsorolnunk. Mégis kivételt teszünk Ferenczy Győző adótárnok ural, ki hivatali teendői közben ügyfeleitől igen sok értékes adományt szedett be és juttatott a hazafias célra.

Az akció rendkívül nagy sikerét egyébként azok a számadatok tüntetik fel, melyeket a szombaton megtartott központi bizottsági záróülésen Gyalóky Sándorné elnök terjesztett elő.

Eszerint „Aranyat vasért” jelszóval adakoztak készpénzben 3872 korona 33 fillérrel, arany és ezüst értéktárgyat adtak 2632 darabot, melyeknek hozzávetőleges tiszta fém értékét legalább is 16,000 koronára lehet tenni, úgy hogy a mozgalom Csik vármegyében legméresekeltbb számítással 20,000 koronát eredményezett. Természetesen sokszorosán felülmúlja ezt a számot az az összeg, melyet adakozók annak idején az arany és ezüst értéktárgyakért adtak. A siker nagyságát jellemzi még az a körülmény, hogy ez akció folyamán majdnem kétezeren adakoztak Csik vármegyében.

A szombati záróülésen a számadások újból felülvizsgáltattak és a legutóbb beérkezett adományok a központhoz beüldettek Gyalóky Sándorné elnök az elért fényes eredmény felett legmérelebb megelégedését fejezve ki elismerést és köszönetet mondott a központi bizottság tagjainak azért az odaadó, lelkes fáradozásért, melyben őt részesítették. Indítványára a központi bizottság szintén legmérelebb elismerését és köszönetét fejezte ki a helyi bizottságoknak, melyek a fényes eredményt fáradhatatlan munkával és odaadásukkal biztosították.

Végül el kell ismernünk, hogy úgy a központi, mint a helyi bizottságokat Gyalóky Sándor főispán ur kezdetétől fogva állandóan

és a legnagyobb készséggel nemcsak támogatta, de ő maga is mindenütt lelkesített, propagandát szervezett, fáradozott, az üléseken állandóan aktív résztvett és a bizottság működését mindenben a legmesszabmenő előzékenységgel elősegítette.

Egy székely hadipilóta repülései.

Levél az olasz harctérről.

Bethlenfalvi P. A. huszárfőhadnagy, ki a háboru kitörése óta a harctéren küzd és résztvett annak idején a híres limanowai huszárcsatában, melyért kitüntetés is kapott, jelenleg mint kiképzett repülőtszázad olasz harctéren teljesít szolgálatot, honnan érdekes levelet írt. A levél egy részét alább közöljük, már csak azért is, mert úgy hisszük, hogy a vakmerő és bátor huszárfőhadnagy, ki béke időben a monarchia egyik leghíresebb lovasa, több díjgratit és taviovagló verseny győztese volt, — elegendő az egyetlen székely ifju, ki nemcsak Csik vármegyéből, hanem az egész székelyföldről az aviatika terére lépett és a harctéren mint repülőtszázad teljesít szolgálatot, becsületet szerezve ezzel a székely névnek és bebizonyítván, hogy a székely a harc és fegyvernem bármelyik ágában a legkiválóbb katona. P. A. első volt a karonaiskóiban, tisztársai között mint kiválóan képzett lovastiszt volt ismert, ki ezenkívül a limanowai győzelmes csatában lóváról leszállva, mint gyalogos katona is kiválóan és kitüntetésre méltóan bizonyult. Hiszük, hogy mint repülőtszázad is gyarapítani fogja a székely dicsőséget. Leveleiből közöljük az alábbiakat:

Tegnapelőtt szép idő volt, elindultam a frontra, de a motor nem ment egész jól és le kellett szállanom. Tegnap azonban voltam a fronton, ott, ahol leelőször. Gyönyörű szép idő volt. Utam két és fél óráig tartott, egy óránál tovább voltam az ellenséges front mögött. Jó felvételeket csináltam, már be is rajzoltuk a parancsnokságnál. Nagy lövődöztést csaptak az olaszok, de rosszul. A tenger gyönyörű volt a tiszta idő folytán. Egy magyar atiszt a pilótám.

Ma borús, alacsony felhős idő van, havazott is és így nem szállhatunk fel. Tegnapelőtt nem volt haj a leszállásnál, mert mint utólag értesültünk, az én területem felett felhők voltak és ugvis vissza kellett volna térnem.

Itt nagyon meg kell változtatni a napokat az itteni különös viszonyok miatt. Először is csak akkor meh-tünk, ha a felhők mindenhol 4000 méteren felül vannak s kilátás van rá, hogy a repülés alatt ugvis maradnak. Máshol elég, ha 2000 méterig tiszta. Aztán a különböző irányu légáramlások igen nagy szerepet játszanak, — a siroccó ide is elér. A naptól felmelegedett völgyek és a vastag hóval borított magas hegységek felett rendszeren erős, egyenlőtlen, függőleges irányu légáramlatok vannak, melyek nagyon himbalódzó repülést okoznak. Ezeket mind meg kell hány-nívetni s azért van, hogy alkalmas idő ritkábban akad, mint máshol. Ez a mi specialis terepünk miatt van.

Garrosnak, a híres francia repülőnek a háboru előtt nagy hűhót csaptak, mikor a Simplon felett átrepült, pedig hasonló repülések nekünk minden feladatunk. A hideg fent már 20 fok felé jár s így a több óras utra itt nálunk egész különös melegen kell felöltözködni. Mint egy medve úgy nézünk ki. Teljesítményeinket itt igen elismerik és méltanyolják, habár ritkábban repültünk, mint máshol.

A pénteki utánról a képek nagyon jók, élések s nagyok, mert egy nagy géppel mentem fel. Ezekről egyes fontosabb részeket még jobban megnagyítanak. A megérkezés után az ember röviden referál s a részletes jelentés a képek elkészítése után jön, a mi gyorsan megy. A részletek leírása aztán sokáig tart, mert sok minden van jelentenivaló, amit az ember egy ilyen repülés alatt lát, berajzol és fényképez. Ezeket mind a kártyára kell átvenni.

Az én területem vagy 80 kilométerre van innen nyugatra. Mikor a feladatom elvégeztem és a frontot elhagytam, jó kedvvel bámészkodtam mindenfelé, különösen a tengerre, mely a naptól megvilágítva arany színben csillagott.

A siklórepülés vagy 20 percig tart, míg motor nélkül az ember arról a magasságról leér. Teljes csend van ilyenkor, csak a szél súvít a szárnyak között és sipolnak a feszítő drótok.

Mikor a front felé utban voltam és aggódva tanulmányoztam a térképet, hogy vajjon fogok-e mindent látni, észrevenni és sikerrel jelteni, balra nézve látom a messzeségben, hogy az egyik társam, ki előttem indult el az ő területében, egy nagy völgy felett kovályoghat, mert a srappell-felsőcskék, mint a buborékok a borvizben, tűnedeztek fel a völgy felett, a csucsknál is magasabban. A gépet magát nem láttam, csak az eloszló felhőcskéket egy bizonyos rétegben a csucskok felett, ő pedig végezte a dolgát zavartalanul. Megható kép volt. Sokkal érdekesebb, mintha a helyszínén alulról nézné az ember, vagy mikor az embert magát lövöldözik, mert akkor a fethőcskéket csak vetületben látja az ember.

Ha mi megjelenünk az ellenséges front mögött, akkor a mi csapataink szabadok, mert ottlétünk alatt az ellenség csak velünk foglalkozik. Katonáink hallgatják azt az éktelen löszerpazarlást, amit az olaszok végeznek. Ilyenkor jelentik is a csapatok ide a felsőbb parancsnoksághoz, hogy az ellenség figyelmét a repülők teljesen lekötötték. Az egyik felvételemre véletlenül egy srappell-felhő is rákerült.

Jegyzések a harmadik hadikölcsönre.

Csikszereda, november 30.

Még mindig folyik a munka a harmadik magyar nemzeti hadikölcsön végső eredményének számszerű összeállításán, mely most már nem késbetik sokáig. Addig is alább közöljük a még kézhez vett jegyzéseket.

Karczfalván Potovszky Ferencz községi jegyző lelkes agitációjára és fáradozásaira 351,600 koronát jegyezték a harmadik hadikölcsönre és pedig:

Ferencz János 500 K, Both Alajos 600 K, Márton János 1000 K, Biró Elek 4000 K, Fazakas Andrásné Csizmazia Matild 200 K, Bálint Ágoston 200 K, Bálint József ifj. 400 K, Gál Antalné 3000 K, Bartalis Márton és neje 1000 K, Jakab Ferenc 1000 K, Gidró János id. 2000 K, Bogács István tanácsos 1700 K, Kajtár Istvánné Szekeres Erzsébet 1600 K, Gidró István és neje Kosza Róza 1200 K, Tankó Antal és neje Vizi Jula 1000 K, Pap Tamás János csendőrsvezető 500 K, Bartalis Gergelyné Péter Zsuzsa 2000 K, Silló Istvánné Ferencz Borbála 300 K, özv. Ábrahám Istvánné 500 K, Asztalos Béla gyermekei 2000 K, Albert Péter és neje Péter Mari 2000 K, Bogács János 200 K, Gidró Alajos 500 K, Bálint István és neje Szabó Erzsébet 1000 K, Potovszky Ferencné Beke Anna 500 K, Mészáros Ferenc és Károly 700 K, Tankó József és neje Both Terés 1000 K, Antal József legifj. 1000 K, Bálint Imre és neje Szócs Borbála 1000 K, Karda Boriska Alajosé 300 K, Karda Anna Gidró Károlyné 200 K, Karda Jula Alajosé 100 K, Sánta István 50 K, Kosza Károly és neje Kedves Róza 1600 K, Bartalis Mihály 300 K, Kálmán Barabás id. 400 K, özv. Szabó Jakabné 700 K, Bogács István id. 2000 K, Antal András és neje Balázs Róza 1400 K, Szentel András és neje Antal Borbála 2000 K, Gidró Ferencné Szekeres Lina 350 K, Karczfalva közbirtokosság (Altruista bank utján) 300.000 K, Karczfalva község a Csikszeredai takaréknál 2500 K, Hankó Antal gyógyszerész 400 K, M. kir. Postahivatálnál 3000 K, Megyei Árvaszéknél 3700 K.

Csikvármegye árvaszéknél 111.700 koronát jegyezték a hazafias gyámok és gondnokok, melyben igen nagy érdeme van az árvaszék hazafias tisztikarának is, főként Botár Béla vm. árvsz. ülnöknek, ki fáradságot nem ismerve minden lehetőet elkövetett az igazán szép siker érdekében. A jegyzések a következők:

Gyalóky Sándor gyám kiskoru Móríc Gyula javára 15000 K, Dr. Sándor László kiskoru Móríc Károly javára 5000 K, Dajbukát Jakab gyám Kannás Mánya Ernő javára 7000 K, Sántus Karolina taploczai lakós gyám kiskoru Sántus Irén javára 1000 K, Botár György taploczai lakós gondnok kiskoru Jakab Anna javára 1000 K, Özv. Bernád Lajosné gyám taploczai lakós

kiskoru Bernád Róza javára 1000 K, Özv. Bernád Lajosné gyám taplóczi lakos kiskoru Bernád Juliska javára 1000 K, Özv. Kelemen Józsefné gyám csikcsicsói lakos kiskoru Kelemen Erzsébet javára 2000 K, Albert Mihály gyám dánfalvi lakos kiskoru Albert István javára 1000 K, Szathmári Dénesné gyám szépvízi lakos kiskoru Szathmári Lina javára 1000 K, Szathmári Dénesné gyám szépvízi lakos kiskoru Szathmári Teréz javára 1000 K, Sántus Elek gyám várdotfalvi lakos kiskoru Petres Krisztina javára 2200 K, Özv. Balla Lajosné gyám delnei lakos kiskoru Balla Julianna javára 1000 K, Beteg Lajosné özv. gyám brassói lakos kiskoru Beteg László és Ferencz javára 15.000 K, Nagy Mihály gyám csekefalvi lakos kiskoru Gyűjtő Anna javára 1000 K, Incze Imre gyám csikszentsimoni lakos kiskoru Incze Sándor javára 2000 K, Darvas Albert gyám csatószegei lakos kiskoru György András javára 6000 K, Császár Dónátne gyám csikszentdomokosi lakos kiskoru Karácsony Kristóf javára 1000 K, Györfi Ferencz gondnok csikcsicsói lakos Györfi Borbála javára 1000 K, Antal Imre körjegyző gondnok delnei lakos Fülöp Sándor javára 1000 K, Antal Imre körjegyző gondnok Fülöp Krisztina javára 1000 K, Antal Imre körjegyző gondnok delnei lakos Fülöp Teréz javára 600 K, Szócs Istvánné gyám csikszentmihályi lakos kiskoru Szócs István javára 250 K, Kocsag Sándorne gyám ditrói lakos kiskoru Kocsag Imre javára 1500 K, Kovács János gyám ditrói lakos kiskoru Kovács András javára 1000 K, Kovács János gyám ditrói lakos kiskoru Kovács Béla javára 1000 K, Molnár Józsefné gyám ditrói lakos kiskoru Molnár Lina javára 100 K, Molnár Józsefné gyám ditrói lakos kiskoru Molnár Julianna javára 150 K, Köllő Mihályné gyám ditrói lakos kiskoru Köllő Károlina javára 700 K, Bartis Jánosné gyám szárhegyi lakos kiskoru Bartis János javára 1000 K, Bartis Jánosné gyám szárhegyi lakos kiskoru Bartis Julianna javára 1000 K, Korpos Lajosné gyám szárhegyi lakos kiskoru Korpos Terezt javára 2500 K, Korpos Lajosné gyám szárhegyi lakos kiskoru Korpos Anna javára 2500 K, Gencsi Jánosné gyám szárhegyi lakos kiskoru Gencsi Ferenc javára 1000 K, Gencsi Jánosné gyám szárhegyi lakos kiskoru Gencsi János javára 1000 K, Koródi Pál gondnok tusnádi lakos Koródi Balázs javára 1000 K, Kovács Ferencné gyám szárhegyi lakos kiskoru Kovács Kataján javára 1000 K, Kosza András gyám jenőfalvi lakos kiskoru Karda Sándor javára 2000 K, Özv. Szekeres Péterné gyám jenőfalvi lakos kiskoru Szekeres Anna javára 1000 K, Sántus Elek csikszépvízi lakos gyám Ifj. Sántus Elek javára 500 K, Sántus Elek csikszépvízi lakos gyám kiskoru Sántus Lajos javára 1000 K, Sántus Elek csikszépvízi lakos gyám kiskoru Sántus Julianna javára 1000 K, Sántus Elek csikszépvízi lakos gyám kiskoru Sántus József javára 1000 K, Baricz Ágostonné gyám alfalui lakos kiskoru Baricz József javára 1000 K, Kosza Istvánné gyám karczfalvi lakos kiskoru Kosza Károlina javára 1300 K, Kosza Istvánné gyám karczfalvi lakos kiskoru Kosza József javára 1400 K, Imecs Karolyné gyám tusnádi lakos kiskoru Imecs Margit javára 1000 K, Balint Istvánné gyám karczfalvi lakos kiskoru Balint Ignác javára 2000 K, Imecs Lázárné gyám tusnádi lakos kiskoru Imecs Ferencz javára 550 K, Imecs Lázárné gyám tusnádi lakos kiskoru Imecs Erzsébet javára 550 K, Fülöp Ferencz gondnok alfalui lakos Fülöp Károlina javára 3000 K, Elekes Józsa József gyám gyergyóújfalui lakos kiskoru Máté Antal javára 1000 K, Özv. Jakabffy B. Miklósné alfalui lakos kiskoru Jakabffy Janka javára 2500 K, Özv. Jakabffy B. Miklósné alfalui lakos kiskoru Jakabffy Erzsébet javára 2500 K, Özv. Jakabffy B. Miklósné alfalui lakos kiskoru Jakabffy Pónka javára 2500 K, Vekeli József gyám bánkfalvi lakos kiskoru Ferdinánd Frigyes javára 1400 K, Koós Mártonné gyám gyergyóújfalui lakos kiskoru Koós Róza javára 1000 K, Koós Mártonné gyám gyergyóújfalui lakos Koós Márton javára 1000 K, Összesen: 111.700 K.

Elrejtett pénzek.

A mi népünknek még mindig meg van az az öröklött rossz hajlandósága, hogy ráül a pénzére, eltemeti a ladájába és így nemcsak saját magának, hanem a köznek is legnagyobb kárára gyűlölészetlenül heverteti. Az értékek forgalmának ez a megbénítása baj a békében is, azonban háborús időben már egyenesen gazdasági veszedelmet jelent. Mindent el kell tehát követnünk, hogy népünk végre valahára letegyen erről a megrögzött szokásáról és penzenek okos és hasznos kezeletével tegye lehetővé a gazdasági élet egészséges vérkeringésének kialakulását.

Ha a maga környezetében mindenki a lekére beszél és megmagyarázza a népnek, ez meg is fogja érteni, hogy a háborús a háborúban különösen a mi kedvező helyzetünk egyáltalán nem ok a papir, arany, ezüst, nikkel, vagy bronz pénz halmozására. Fegyverünknek sikere határainktól minden irányban távol tartja az ellenséget, a menekülés kényszerítése tehát nem fenyeget és ezzel megszűnik az egyedüli mentés, amivel végső helyzetben meg igazolni lehet ezt az előrelátó óvatosságot.

És éppen így meg fogja érteni, ha nem kiméjük a fáradságot felvilágosítására, hogy ez az oktatás szokása napról-napra gyarapítja a saját kárát. A forgalomból kivont pénz meddón hever rejtkekben, holott megbízható pénzintézeteink betéteként, vagy pedig hadikölcsönben elhelyezve szinte óránként növeli veresétes szerzeményének az értékét. Ami pedig a biztosságot illeti, hát a józan magyar észjárás ugyancsak nem nehéz meggyőző arról, hogy annak a ladájának a biztossága, amit el is emelhetnek, vagy el is eghet, mennyivel többet ér a pénzintézetek egész vagyona, melylyel a betételeit felelősek vagy pedig hadikölcsönt kibocsátó magyar állam garanciája.

Ezenkívül fejlődött már nálunk az üzleti érzék és szellem is annyira, hogy a kelő tájékoztatás után belásák a pénz rejtgetésének szembetűnő hátrányait a közforgalomra. A legalsóbb rétegek is naponta belebotlanak az aprópénz hiányának az akadályába, amikor a szatcs nem tud visszaadni a vevők filleres árúért üzletről üzletre kénytelenek kiíncseini. Ezzel a szűrke hetköznap peldával okosan lehet világítani azt a nagy kárt is, melyet a pénz gyűmölözött hevertetése a gazdasági élet egészére is jelent: A rejtett pénz itt megokkanta nagyobb irányokban torlaszolja el a forgalom áldást hozó keringését.

Ha aztán ezek a szükséges tudnivalók egyszerű utat találtak a szélesebb rétegbe, akkor már egészen könnyűszerrel tartható föl az a nagy jelentőség is, melyet hadviselő országra nézve az arany képvisel s különösen annak a fontossága, hogy az országban lévő minden arany az állam rendelkezése alatt álljon. Németországban iskolás gyerekek járnak házról házra s papírpénzért már eddig százmillió aranyat váltottak össze a németbirodalmi bank számára. Csak akarunk kell s erős akarattal rövid idő alatt ezen a téren mi is a legszebb eredményeket érhetjük el.

Ezt a feladatot, török-szakad, de minél hamarosabb és minél alaposabban meg kell oldanunk. Lehet, hogy az öröklött rossz szokás a munkát itt-ott meg fogja nehezíteni, de ennek a nehezességnek a megtörésére is van egy erőteljes fegyver a kezünkben. Appelláljunk népünk hazafias érületére. A súlyos idők biztosságot töltek róla, hogy nincs áldozat, melyre a magyarnép a hazafias kötelességteljesítés címén kapható ne volna. A hagyományos hazafiság sokkal mélyebben gyökerzik a lelkünkben, semhogy hamarosan föl-be ne kereskedék a pénzrejtgetés kimutathatóan veszedelmes hagyományának.

KÜLÖNFÉLÉK.

— **Királyi köszönet a közigazgatási tisztviselőknek.** A hivatalos lap közli, hogy hogy a király a belügyminiszterhez a következő kéziratot intézte:

Kedves Sándor! A hadviselés sokoldalú és nehéz feladatkör elé állította a vármegyei, a városi és a községi tisztviselőket, akik e kivételes időkben velük ezekben támasztott fokozott követelményeknek hagyományos hűséggel, hazafias lelkesedéssel, a kötelességteljesítés rendes határan túlmenő megfeszített tevékenységgel, odaadó buzgósággal és még a legnehezebb körülmények között is sikeresen feleltek meg. Amidőn ezt örömmel ismerem

el: az összes vármegyei, városi és községi tisztviselőknek a hadviselés ügyével kapcsolatos közigazgatási működésük terén teljesített rendkívüli és eredményes szolgálataikért köszönetemet és legteljesebb megelégedésemel fejezem ki.

Megbizom Önt, hogy elismerésemnek megfelelő közhírré tétele iránt intézkedjék.

Kelt Bécsben, 1915. évi november hó 21-én.
Ferencz József s. k. Sándor János s. k.

— **Személyt hírv. Gróf Majláth Gusztáv Károly erdélyi püspök az iskolák meglátogatása után hétfőn Székelyudvarhelyre utazott.**

— **Kitüntetés.** A király Kovács István százados, zászlóaljparancsnoknak az ellenséggel szemben tanúsított kiválóan vitéz és eredményes magatartásáért a 3. osztályú vaskoronarendet díjmentesen adományozta. A kiváló katonának, ki egyébiránt városunk szülőtte, ezen újabb magas kitüntetése immár a negyedik.

— **Áthelyezés.** Az igazságügyminiszter dr. Encsy Kálmán csikszerepai kir. ügyészt saját kérelmére a kolozsvári kir. ügyészséghez helyezte át. Értesülésünk szerint állását január hó közepén foglalja el.

— **25—30 C. fok hideg.** Napok óta oly rettenetes hideg időjárás ütött be vármegyénkbe, amilyenre régen nem volt példa november havában. A nagy hőesést nem a tél elején még szokásos enyhébb időjárás és olvadás követte, hanem jóformán átmenet nélkül heállott a leghidegebb tél a maga zordágával. Napokig oly orkányszerű szélvihar dühöngött, hogy az utcákon embert sem lehetett látni. Most pedig a hőmérő éjjel —28—30 C. nappal —20—22 C fokot mutat. Ez az időjárás valósággal kétségbeejtő, mert a tűzifa ára oly borzalmasan drága, hogy e helyen nem is merjük megírni, nehogy még drágább legyen. És még így sem lehet kapni.

— **Szántó gépezetek és fűtők szabadságának meghosszabbítása.** Az ideai kedvezőtlen időjárás folytán elmaradt őszi szántás biztosítása érdekében a földművelésügyi miniszter, egyetértőleg a hadügy és honvédelmi miniszterekkel, a főispánok útján értesítette az ország gazdaközönségét, hogy a gőzkezelésű és motorekkel dolgozó mindazon gépezetek és fűtők, akik valamely hadügyminiszteri vagy honvédelmi miniszteri rendelet alapján a cs. és kir. katonai parancsnokságok és honvédkerületi parancsnokságok által szabadságot taltak, a szabadságuk lejártá után is további intézkedésig szabadságolási helyükön maradhatnak.

— **Kitüntetések a honvédségnél.** Az ellenség előtt tanúsított vitéz magatartásuk elismerésül az 1. osztályú ezüst vitézségi érmet kapták: Pokorny István zászlós a 21. Lázár János és Barabás Lajos tart. hadapródok, Veress Dénes, Adám Lukács és Nagy János hadapródjelöltök a 24. Lakatos Ferenc tart. zászlós a 26., Péter Imre és Biró Gyula tart. hadapródok a 24., Kramer József és Gondos József tart. zászlósok a 19., Tóth Ervin és Huszka László tart. zászlósok az 1., Utó Béla tart. hadapród a 23., Hensel János tiszthelyettes és Nagy Lajos tart. zászlós a 24., Scherter Lajos tart. hadnagy az 1., Kovaszlecz Vencel tart. zászlós a 19., Gasparik Rezső tart. hadnagy, Csebel Ferenc és Walther Frigyes tart. hadapródok. Kirros János hadapródjelölt és Rheindt Albert tart. egészségügyi a 24. honvédgyalogezredben.

— **Rádiotávírás tarifája.** A marosvásárhelyi kereskedelmi és iparkamara tudatja az érdekeltekkel, hogy a Németországon keresztül Amerikába küldött rádiótávíratok szavainak tarifája a kamaránál megtekinthető.

— **Kitüntetés.** Csiktaplóczi Péter Imre m. kir. 24. honvédevalogezredbeli hadapródot az ellenséggel szemben tanúsított bátor és vitéz magatartásáért a nagy ezüst vitézségi éremmel tüntették ki és soronkívül zászlóssá léptették elő. A vitéz katona a kis ezüst érmet már előbb megkapta.

— **Mikes János gróf — díszdoktor.** Az innebrücki egyetem theologiai fakultásának tanári kollegiuma elhatározta, hogy gróf Mikes János szombathelyi megyéspüspököt, a theologia egykori növendékét, tiszteletbeli doktorrá avatja.

— **A belgrad—konstantinápolyi vonatszekértetés.** A bukaresti lapok jelentik: Belgrad—Szófia—Konstantinápoly között az első vonat december hó 5-én, vasárnap indul meg.

— **Matiné.** Hirt adtunk már arról, hogy Vöröskereszt Egylet helyi főkjának elnöksége december 5-én, vasárnap délután 11 órakor, a vármegyeház tanácskozási termében, saját pénztára javára, matiné rendez. Értesülésünk szerint a nagyszerűvel ígérkező matiné való közreműködésre sikerült a rendezőségnek megnyerni Kassay Lajos főgimn. igazgató urat, Bocz Gáborné, Filep Jucika, Kovács Mariska, Nagy Margitka, Barabás Bella urókat és még többeket, kiknek számai a műsor kellemes meglepetései lesznek. Belépő díj 1 korona. Felülfizetéseket a hazafiakra köszönettel fogad és hírlapilag nyugtáz a rendezőség. A nagyszerűvel ígérkező matiné újlag közönségünk meleg érdeklődésébe ajánljuk.

— **Népfelkelők előlépése.** A „Külügy-Hadügy” írja: Az 1873—1877. valamint az 1865—1872. évi születési népfelkelésre kötelezett volt altisztek és őrszetők, akiket a bemutatkozó szemlén alkalmassáknak osztályozták, a tényleges szolgálatra való bevonulásuk után az előbb viselt rendfokozatukat visszakapják. Természetesen csak az esetben, ha az előbb viselt fokozatukat igazolni tudják.

— **Százhuszezer szerbet fogtunk el.** A sajtóhadiszállás jelenti: Eddig 120,000 szerb, tehát az összes korosztályok fegyverfogható legénységének fele esett fogságunkba. A szerb tüzérseg teljesen elpusztult, ezzel szemben a szövetségesek 520 modern ágyut zsákmányoltak és embervesztéséigük reudkivül csekély.

— **Mit dolgozott Vilmos császár Varsó elfoglalása napján?** Vilmos császár egyik érdekes es nem mindennapi szerepléséről ad hirt egyik sziléziai lap. A császár auszus havában személyesen vett részt egy árvízről fenyegetett töltés megerősítési munkálatainál és a közkatonákkal vállatva dolgozott. A sziléziai lap egy közhuszár leveléből idézi az érdekes jelenet leírását. „A katonák javában dolgoztak a töltésen — írja a huszár — mikor hirtelen megállt az uton a császári automobil. Őfelsége megkérdezte, hol van a töltés, mire kíséretével együtt a kérdéses helyre vezettem. A császár intesere én is hozzáálltam a munkához és nem maradt tétlen a császár sem: fejével begyúzta a karókat, amiket mi aztán bevertünk a töltésbe. Kis várta több tabornok és törzstiszt érkezett a helyszínére, nekik is dolgoznok kellett, amikor megtarták, hogy az uralkodó maga cipeli a nehéz karókat, deszkákat. A magasrangú tiszték és a császár inuájában dolgoztak, alaposan ki is melegegtek. Gyönyörű kép volt, örökté emlékezetes marad: ezen a napon esett el Varsó.”

— **A közigazgatás államossítása** a világháború miatt egyelőre lekerült a törvényhozás napirendjéről. A ma-lyreható reform elhalasztása érzékenyen érintette a közigazgatás tisztviselőit, mert a reform keretében a kormány a közigazgatási tisztviselők státuszát az állami tisztviselők státuszával egyenlővé akarta tenni. A kormány méltányolva azokat az óriási érdemeket, melyeket a közigazgatási tisztviselők kiérdemelték a háborúval kapcsolatos rengeteg munkahalmaz buzgó elvégzésével, a most összeülő parlament elé törvényjavaslatot terjeszt be s ebben a törvényjavaslatban már most megtörténik a közigazgatási tisztviselők fizetési státuszának rendezése.

— **Az Amerikában lakó székelyek.** A clevelandi „Szabadság” közli, hogy az Egyesült Államokban lakó székelységet Bakcsi Kornél székely egyesületben akarja tömöríteni, hogy így az idegenben szakadt székelyek testvéri körbe jussanak. Óhajtható volna a helyes gondolat megvalósítása, hogy a Székelyföldről oda jutott székelyek a kivándoroltak néparadatában el ne veszítsék nemzeti jellegüket.

— **Kitüntetések.** A „Rendületi Közlöny” az alábbi kitüntéseket közli: Az I. osztályú ezüst vitézségi érmet kapták: Beke János szakaszvezető és Antal Bálint tizedes a 2. huszárezredben. A 2. osztályú ezüst vitézségi érmet kapták: Csegezi Lajos, Fekete Ferenc tizedesek; Bács János járőrvezető és Horváth István huszárvk, Demeter Ferenc, Nemes Sándor, Peter András tizedesek; Balássi István és Mezei György huszárok, a 2. ik huszárezredben. A bronz vitézségi érmet kapták: Vas Béla, Kovács Sándor őrmesterek, Jikei József járőrvezető, Deák István, László György,

Makó László, Bereczki János, Józsa György és Bocz Károly huszárok, Koszti Mihály törzs-őrmester, Magdó Ferenc járőrvezető, Incze Ferenc, Ivacson Ferenc és Putky János huszárok a 2. huszárezredben.

— **8 órai újság.** Ez a címe annak az új országos napilapnak, mely először november 30-án este megjelent Budapesten. A háborús események iránt megnyilvánult általános és intenzív közérdeklődés hívta életre a 8 órai újságot és bizonyára ez az érdeklődés fogja megszilárdítani is. Budapesten és az ország nagyobb városáiban már megjelentek a hirdető oszlopokon a 8 órai újság stílusos, művészi plakátjai, néhány nap múlva előttünk lesz maga az újság is eredeti formájával és a fejlett zurnalisztika minden készségével. Mint a legkézrebbben megjelenő estilap, arra törekszik, hogy a legújabb híreket találja az olvasó elé. Vez-relve: megbízhatóság és gyorsaság. A 8 órai újság az első lap, mely az új sajtótörvény értelmében 50 ezer korona politikai hírlap biztosítékot helyezett letétebe.

— **A hősök adóhátralékát elengedi az állam.** Kötudomásu, hogy a pénzügyi kormány a hadbavonultak egyenes állami adóinak és közegei adótartozásának végrehajtás útján való behajtását tiltotta és ezzel az adóvégrehajtásra vonatkozó hatósági intézkedéseket a haboru végéig, illetve az adóhátralékosok katonai szolgálatainak tartamáig felfüggesztette. Most budapesti tudósítónk illetékes helyről azt a hirt közli velünk, hogy a kormány javaslatot terjeszt a törvényhozás elé, mely szerint a fronton szolgálatot teljesített, elesett, eltűnt, vagy hadifogságba jutott egyének állami adóhátraléka 1915. december 31-ig töröltessék.

— **Honvédeink vitézsége.** A háboru folyamán a vitézség oroszánrésze illeti meg vitéz honvédezzredjeinket. Különös örömmel konstatálhatjuk, hogy a háboru egész ideje alatt kiosztott vitézségi érmek közül a legtöbbit a brassói huszonégyes honvédek és a marosvásárhelyi huszonkettősek kapták, a mint azt egy e hó közepén megjelent statisztika közli. Mindkét ezred székely lakta megyékből nyeri kiérdemelését. A brassói ezred eddig kapott: 12 arany-, 103 első oszt., és 338 második osztályú ezüst-, továbbá 314 bronz vitézségi érmet. Összesen 767 darabot. A marosvásárhelyi honvédek eddig kaptak: 1 arany-, 57 első oszt., 348 második oszt., ezüst- és 380 bronz vitézségi érmet. Összesen 786 darabot. Míg az összes honvédezzredünk eddig együttvéve 10,803 vitézségi érmmel dicsekedhetnek, a két székely honvédezzred a kiosztott rendjelek több mint tizennégy százalékát kapta meg.

— **Postaforgalom az okkupált orosz területekkel.** Az oroszok-magyar csapatok által a Orosz-Lengyelországban megszállott területeken újabbán a következő helyeken I. illetékelég II. osztályú hadtapposta hivatalok állítottak fel, melyek polgári forgalmat is hivatottak lebonyolítani:

I. osztályúak: Bilgoraj, Cho'm. Janow in Polen, Kozi-nic, Krasnostaw, Lubin, Wierzbnik és Zamec.

II. osztályúak: Chmielnik, Kazimierzawie ka, Proszowice, Skalmierz, Slomniki, S opnica és Szydow.

Az I. osztályúakhoz postautalványok és táviratok is küldhetők, a II. osztályúakhoz nem.

— **Szivar, cigaretta kell katonáinknak.** A háboru vaspörölye nemcsak a frontokon művi csodákat, itthon is nagy dolgokat teremt, egyé kövacsolja a sziveket. Mintha egyetlen szivból állna az egész nemzet, oly megértő szeretettel, oly egyakaratu telkesedéssel teszi magáévá mindenki az országban a Hadsegélyző Hivatalnak s a Vöröskeresztnek azt az együttes akcióját, amely a harcúterén küzdő katonáinkat ezent Karácsony ünnepére az ajándékok egész halmazával akarja elárasztani. A siker már most is biztosítottnak látszik; hazafias, áldozatos társadalmunk lehetővé teszi katonáink megajándékozását, a mozgalom vezetősége pedig gondoskodik arról, hogy az ajándékok értékes, hasznos, kedves, szükséges, szóval valóban érdemes ajándékok legyenek. A harcúteréi ajándékoknak — nagyon helyesen — jelentékeny részét fogják képezni a szivarok és cigaretták, azok a dolgok, amelyek katonáinknak közismerten a legkedvesebb élvezetet nyújtják. Tehát nagymennyiségű dohány neműre van szükség! A karácsonyi ajándékozás akciójának vezetősége a cél elérésére egy nagyon egyszerű, könnyű és senkinek sem kellemetlen módút talált. Az ország összes dohánytőzsdáiban 1. 2. és 10 filleres jótékonyági bélyegeket helyezett el és ezeknek tetszés

szerinti mennyiségben vásárlására minden egyes vevőjének figyelmét felhívja a tőzsdés. Most tehát nem azt kívánják tőlünk — mint a füsttelen napon, — hogy mondjunk le egy időre a dohányzásról, csak azt kerik a frontok szilárd vasöve mögött nyugodtan füstölő férfiaktól, hogy szivar és cigaretta-vásárlásaiknál gondoljanak szeretettel arra a sok százezer katonára is, akiknek szenvedéseik és taradalmik közepette oly nagy örömet okozna, ha csak néha is dohányozhatnának és ehhez csak úgy juthatnak hozzá, ha mi juttatunk nekik szivarjaikból cigarettáinkból. Vasároljunk tehát e napokban jótékonyági bélyegeket, mert ezekből válik szivar és cigaretta katonáink számára! Gondoljunk mindannyian arra, hogy amily jóleső a dohányzás élvezete, opp oly kínos annak nélkülözése.

— **Kitüntetések.** A király az ellenség előtt tanúsított vitéz és eredményes magatartásuk elismerésül magyarpéterlaci Körössy István 24. honvédezzredbeli ezredesnek és a 23. honvédezzredhez beosztott Barabás Gerő 24. honvédezzredbeli századosnak a hadidiszitményes 3. osztályú vaskorona rendet díjmentesen adományozta.

— **A király elrendelte, hogy Péter József csiktaploczai községi jegyző, m. kir. 24. honvédezzredbeli tartalékos főhadnagynak az ellenséggel szemben tanúsított kiválóan vitéz és eredményes magatartásáért a legfelsőbb dicsérelő elismerés (Signum laudis) tudtul adassék. Péter József már két ízben sebesült meg a harcúterén, először a nagy és diadalmas tavaszi galicziai offenzívánkban könnyebben és legújabb a Stripa-menti nehéz harcokban igen súlyosan, mindkét esetben fején, de kitűnő operáció folytán sikerült egészségét teljesen visszanyernie. A kitüntetés érdemes és vitéz katonát ért, ki a harcúterén éppoly jó katona, mint a milyen derek tisztviselő itthon.**

— **Mátrai elbeszélései.** Mátrai Ferenc Béla kir. segédtanfelügyelő, lapunk munkatársa, egy kötet novellát adott ki, mely már az író tizedik kötete. Mátrai amilyen termékeny, éppoly kedvelt író is. Most kiadott novellái már is mindenütt közkeveltségnek örvendenek és a legelőkelőbb lapok igen hízogdon emlékeznek meg róla. A Budapesti Hírlap például ezt írja:

„Mátrai elbeszélései. Mátrai Ferenc Béla, aki „Szabad órak” című elbeszélés-kötetével szimpátiát ebresztett maga iránt, újabb novelláival „Rajzok, elbeszélések” szintén megerősítette az iránta való jó véleményét. Kedves bizáltsággal lopózik a szívünkbe a Duka című rajzban, a dukai nemesi kuria, hájos belső képével, az érdekes öreg házaspárral és azután dukai Takách Judit ebred föl siri álmából, ki Dukan elt s ott is van eltemetve, majd a Kemenealja int felénk Berzsnyivel és a régi gyökeres uricsaládokkal. Mindenik egy megütött hur, mely gyorsan elrezdül, de sokáig cseng lelkünkben. Aztán Csikba visz az elbeszélő s egy székely házba látogat el velünk, majd a vásárhoz, egy városvégi csárdába, szegedi tanjába, egy kis iskolába, a plebaniára és a karácsony bekejébe. Mind-ez csak pici kép, de jellemző és meleg. A könyv Budapesten jelent meg Singer és Wolfner kiadásában.

— **A vidéki nyomdai munkások béremelésé.** A Vidéki Nyomdai Munkások Országos Szövetsége és a Magyarországi Könyvnyomdászok Szakszervezete megállapodást kötöttek arra nevezve, hogy a vidéki nyomdatulajdonosok emelék fel a nyomdai munkások munkabéret. A háborus viszonyok folytán előállott általános drágaság enyhítésére a munkások munkabérukhöz pótlékot kértek, a kiküldött közös bizottság tehát a kérdést úgy oldotta meg, hogy az érvényben levő munkabérszabályzat szerint 1916 évi júniusában esedékes béremelést már most életbeléptette. A béremelés csak jótékony hatással lesz a vidéki nyomdászok helyzetére az általános drágaság közepette.

— **Nikolajevics nagyherceg kutyája.** Érdekes, alacsony növesű, keményszőrű kutyát kapott egy nagyvaradi huszártisztól ajándékba a nagyvaradi rendőrség. A szürkés színű kutyát — amely Peter nevre hallgat, — az orosz-lengyelországi harcúterén zsákmányolták egy fogolycsappal s az ad nevezetességet a zsákmánynak, hogy Peter kutyája Nikolajevics nagyhercege volt s az örvén látható is az orosz jevny. Nikolajevics nagyherceg rabul ejtett fiatal kutyáját a rendőrség rendőrkutyává fogja kiképezni.

— **MOZI.** Az Edison mozgó színház, Csikszeredában a vigadó nagytermében, folyó évi december hó 5-en, vasárnap két előadást tart d. u. 4 és este 8 orakor rendkívül változatos műsorral.

— **Köszönetnyilvánítás.** *Biró József fényképész ur a polg. leányiskola tanulmány kirándulási alapja javára hét (7) koronát adományozott. Fogadja mind az iskola, mind az igazgatóság hálas köszönetét.*

— **épfelkelési bemutató szemlék.** Az 1891. 1895. 1896. és 1873—1877. évfolyamok pótbemutató szemléje a gyergyótölgyesi járásban december 9-én, Gyergyószentmiklós város, Gyergyóremete, Tekerőpatak, Gyergyóvárhegy és Kilyenfalva december 11-én, Szarhegy, Ditró, Gyergyóújfalu, Csomafalva, Gyergyóalfalu december 12-én, a szépvízi járásban december 14-én, Csikszentimre, Szentkirály, Zsögöd Karcfalva, Mind-szent, Taplocza, Csicsó, Madefalva, Várdotfalva, Madaras, Jenőfalva és Csikszereda város december 16-án, Danfalva, Szentdomokos, Szenttamás és Rakos december 17-én és végül a kasszalécsiki járásban december 18-án fog tartatni a járási székhelyeken.

Meghívó. A csikszeredai községi polgári leányiskola 1915. december hó 11-én (szombaton) és 12-én (vasárnap) d. u. 6 orakor az iskola zenetermében j. tskouvcélu gyermek előadást rendez, melyre ez uton is tisztelettel meghívja az érdeklődőket. A két szeri előadás jövedelme részben harcoló katonáink karácsonyi megörvendeztetésére, részben az elesett polg. isk. tanárok özvegyeinek és árváinak felszólására fog fordíttatni. Belépti jegy személyenkint 1 korona. Műsort a következő számban közöljük.

— **Nyilvános nyugtázás.** *Benkő Zsigmond a f. évi nov. hó 21-iki mozielőadás nyers bevételének 5 százalékaként 15 K 80 ft adományozott a Vörös Kereszt Egylet Csikszereda városi választmányának. Fogadja érte a választmány köszönetét. Szlávik Ferencz. alelnök.*

— **Romlando tartalmu osomagok feladása.** A posta és távrida vezérigazgatóság folyó hó 5-én 20108. szám alatt kelt rendeletével figyelmezteti a közönséget, hogy gyorsan romlo tartalmu küldemények feladásától a hidegebb idő beálltaig a saját jól felfogott érdekében tartózkodjék, mert a mai vasúti közlekedési viszonyok mellett a postai csomagok — meg a Budapestre szólók is — legfeljebb a feladást követő negyedik napon juthatnak a címzett kezébe.

— **A fogyasztási szövetkezet megnyitása.** A fogyasztási szövetkezet boltjának megnyitása a szállítási nehézségek miatt egy pár napi késedelmet szenvedett, de értesülésünk szerint a szövetkezeti bolt így is 4-én, szombaton, de legkésőbb hétfőn feltétlenül átadható lesz rendeltetésének. Az áruk már mind megérkeztek és a berendezés a Hangya főellenőrének jelenlétében javában folyik. A szövetkezeti tagok kis könyvecskéket kapnak és a megnyitásról is értesítetnek.

LEGUJABB.

Lezárult a szerbiai offenzíva.

A szerb hadsereg fele hadifogoly.

Berlin, november 28.

(Hivatalos.) A német nagy főhadiszállásról jelentik:

Nyugati hadszíntér: N-uville környékén (Arras és Lens között) történt sikeres robbantás után csapataink megszállták a robbantási tölcsért és néhány foglyot ejtettek. Az arcvonal különböző pontjain kézigranát és bombavető harcok folytak. A Champagneban és az Argonnokban az ellenséges tűzéréség élénk tevékenységet fejtett ki.

Kéleti hadszíntér: Hindenburg tábornagy hadcsaportja: Buschownál (Jakobstadtól dél-nyugatra) gépfegyvertűzeléssel lelőttünk egy ellenséges repülőgépet. A repülőgépet, amely az ellenfelek állásai között zuhant le, járőreink az új folyamán biztonságba helyezték.

Lipót bajor herceg, tábornagy hadcsaportja: Baranovicától északnyugatra visszavertük az oroszok előretörését.

Linsingen tábornok hadcsaportja: Újabb esemény nem történt.

Balkáni hadszíntér: Az üldözést folytatjuk. Mitrovicától délnyugatra megszálltuk Rudnikot. A szövetséges csapatok több mint 2700 foglyot

ejtettek és nagymennyiségű hadiszert zsákmányoltak.

A szerb hadsereg gyér maradványainak az albán hegyekbe menekülésével az e hadsereg elleni nagy hadműveletek lezárultak. E hadműveletek legközelebbi célját a Bulgáriával és a török birodalommal való szabad közlekedés megnyitását elértük. A Mackensen tábornagy fővezérlete alatt álló hadseregrészek mozgulatait, Kövess tábornok német csapatokkal megerősített osztrák magyar hadserege a Drina és Száva ellen és Galwitz tábornok hadserege a Duna ellen Szemendria és Bázias mellett október 6-án, Bojadjieff tábornok hadserege pedig a Negotin-Pirot-i vonal ellen október tizenegyedikén kezdtek meg. Ezen a napon kezdte meg hadműveleteit a második bolgar hadsereg is Todoroff tábornok vezetése alatt. Skoplje-Velez irányában.

A szövetséges csapatok azóta nemcsak a Dunán való átkelés hatalmas feladatát oldották meg gyorsan és simán, az ellenség személtárára, noha a rettegett Kosovo vihar időe ötti beköszöntése is akadályozta ezt. Nemcsak az ellenség határerősségeit, Belgrádot amelynek elfoglalásánál a brandenburgi tartalék hadtest mellett az osztrák-magyar nyolcadik hadtest különösen kitüntette magát, továbbá Zajecart, Kojzevacot és Pirotot, amelyek vitáz bolgár szövetségeseink kezére kerültek, hanem az ellenségnek a teráp által támogatott szívós ellentállást is teljesen megtörte sem a feneketlen utak, sem az uttalán, melyen behavazott hegyek, sem az utánpótlás és a szállások hiánya nem voltak képesek előnyomulásukat bármiként is akadályozni.

Több mint egyszáz ezer ember, vagyis az egész szerb haderőnek csaknem fele hadifogoly, nem is szólva a harcban és a szökések által szenvedett veszteségeikről, 502 ágyut zsákmányoltunk, köztük nehez ágyukat és egyelőre át sem tekinthető mindennemű hadianyagot. A német veszteségek nagyon mérsekülteknek mondhatók és betegségtől a csapatok egyáltalán nem szenvedtek.

A szétzúllott szerb sereg menekülése.

2200 szerb fogoly, 16 ágyu.

Szofia, december 1.

(Hivatalos.) A bolgár távratú ügynökség jelentik:

Prizrend irányában csapataink tovább üldözik a szerbeket, kik nagy rendetlenségben Montenegró felé visszavonultak. A Prisztina és Prizrend felé vezető út mindentelje katonai tárgyakkal és hadianyagokkal van fedve és mindkét oldalon nagy mennyiségű elhullott lovat és ökröt látunk, ezenfelül cserben hagyott autokat, megromlott kocsikat, Suhareka körül pedig jelentékeny mennyiségű elögetett municiót és megsemmisített ágyut és kocsikat, amelyek mind már csak romoknak tekinthetőek. Egy műszaki század összes potonjait és egész hadikészletét cserben hagyva találtuk. Ez mutatja, hogy a szerb hadsereg maradványai többé nem egyebek bolgárok tőmegéről. A nap folyamán 2200 foglyot ejtettünk, 16 ágyut, 22 láda municiót zsákmányoltunk.

A déli arcvonalon a hadműveletek reánk nézve kedvezően folynak. Csapataink elfoglalták Krusevó városát, ma pedig elfoglalták Krusevót. A szerbek e területen kis elszigetelt különítményekkel operáltak, amelyek semmi összefüggésben nincsenek saját seregükkel. A Cserna folyó folyásánál operálva ezen folyót átléptük és hatalmas munkát kerítettük az utakat és a hidat, amelyek Montenegróba vezetnek.

Többi arcvonalon nincs újság.

Az olaszok rettenetes vereségei.

Honvedeink vietezege.

Budaest, november 30.

(Hivatalos.) Az olaszok minden áron sikert akarnak kieroszakolni az Isonzónál, még pedig Görznel. Tegnap támadásaikat Tolmeintól a tengerig húzó egész arcvonal ellen irányították, de különös heves ségel támadták két hidtönket. Tolmeini hídfő délután pergőtűz alatt állt, ezt három erős támadás követte az északi és több gyengébb támadás a déli szakasz ellen. Valamennyit ellenség legsúlyosabb veszteségeivel vertük vissza Görzi hídfő előtt olaszok összes harcveronaikról igen nagy haderőt vontak össze. Doberdó-szakaszon négy óriási tűzréségi előkészítés után a Monte San Michele, valamint a San Martinó körüli terület ellen különösen

szívós és nyomatókos támadásokat intéztek olaszok. A Monte San Michelén a budapesti 1. sz. honvéd gyalogezred nyolc tömegrohamot vert véresen vissza. San Martinót háromszor támadták meg sűrű tömegekben. Itt a nagyváradi 4. sz. honvédezred elkeseredett kizitusában védte meg állásait.

Prizrent elfoglaltuk.

4000 szerb fogoly, 8 ágyu.

Berlin, november 30.

(Hivatalos.) Kövess és Gallwitz hadseregei 1000 hadifoglyot ejtettek. Bolgár haderők november 28-án elfoglalták Prizrent, több mint 3000 szerbet elfogtak és 8 ágyut zsákmányoltak.

Lanyhul az olasz offenzíva.

12,000 orosz, 40,800 szerb fogoly, 179 ágyu, 44 gépfegyver.

Budapest, december 1.

(Hivatalos.) Az északkeleti arcvonalon osztrák-magyar főparancsnokság alatt álló csapatoknál november folyamán foglyok száma 78 tiszt, 12,000 főnyi legénység. — Zsákmány 32 géppuska.

Olasz harctéren Isonzó-arcvonalon nap általában csendesebben telt el. A tolmeini hídfő elleni heves támadásokat visszavertük, nagyobbára már tűzünkben omlottak össze.

Délkeleti hadszíntéren csapataink átkaroló mozdulattal Plevlje felé nyomulnak előre. Kövess tábornok hadserege novemberben 40,800 szerb katonát és 26,600 védköteles korban levő szerbet fogott el, valamint 179 ágyut és 12 géppuskát zsákmányolt.

A prizreni diadal.

17,000 szerb fogoly, 50 ágyu, 20,000 fegyver, 148 automobil.

Az angolok és franciák bekerítése.

Szofia, december 1.

(Hivatalos.) Csapataink rövid, de döntő fontosságú harc után elfoglalták Prizren városát. 17,000 foglyot ejtettünk, 50 tábort ágyut és tarackot, 20,000 fegyvert zsákmányoltunk.

Foglyok előadása szerint november 28-án délután Petár király, Sándor trónörökös, Pasics miniszterelnök és Trubecky orosz követ löhátton, minden kíséret nélkül menekültek. Menekülésük célja nem ismeretes.

A Suhareka és Prizren közti ut cserbenhagyott hadiszerekkel, ágyukkal, löszeres ládákkal, szekérroncsokkal és kímült állatokkal van a szó szoros értelmében fedve. Prizrenben 148 autóbilt is zsákmányoltunk, amelyekkel a főhadiszállást és kormányt kellett volna elszállítani.

A prizreni csata minden valószínűség szerint a szerb hadsereg elleni tulajdonképpeni hadműveleteink befejezését jelenti.

A bolgár főkonzulhoz érkezett bolgár miniszterelnöki távirat szerint az egész angol-francia hadsereg, kivéve a Bronin hegytől délre Strumica ellen operáló osztagokat, a Vardar és Cserna szögletben körül van zárva.

FOGAK!

brassói Greising Albert

önálló fogászatra jogosított

**Közóhajra Csikszere-
redába költözött ::**

Elvegez minden fogorvosi műtétet, u. m.: foghuzást helyi érzéstelenítéssel, arany és más töméseket; készít műfogakat és teljes fogsorokat szájpadlás nélkül, korona és hidmunkálatokat.

FOGAD:
Délelőtt
8—12 óráig

Délután
2—5 óráig

Vasár- és ünnepnapok kivételével.

28—

10 évi garancia!

**Lakása: Kossuth Lajos-utca 8. sz.
Dr. Zakariás Manó ügyvéd házában.**

Elvállalok tűzifa felvágást géppel, Máthé István, Csikszereeda.

A csikszereedai kir. járásbíróóság mint telekkönyvi hatóság.

2453/1915. t.lkvi szám.

Árverési hirdetés kivonat.

Erős Bela végrehajtónak Imre János János szépvízi lakos végrehajtást szenvedő ellen indított végrehajtási ügyében a telekkönyvi hatóság utóajánlatra az újabb árverést 699 korona 77 fillér tőke követelés és járulékaibehajtása végett a csikszereedai kir. járásbíróóság területén levő Szépvíz községben fekvő s a szépvízi 699. sz. t.jkvb. A + 1. sorozám 1225. hrsz. alatt foglalt szántó $\frac{1}{2}$ -od részére 47 K 33 fillér,

2. sorozám 1855., 1856., 1858., 1867., 1869., 1870., 1873., 1874., 1875., 1880-1902., 1905., 1909., 1913. hrsz. alatt foglalt legelő és szántó $\frac{1}{2}$ -od részére 34 korona 13 fillér,

4. sorozám 6239. hrsz. alatt foglalt szántó $\frac{1}{2}$ -od részére 33 K 02 f,

7. soroz. 7949. hrsz. alatt foglalt szántó $\frac{1}{2}$ -od részére 37 K 12 f,

8. soroz. 2255/2. hrsz. alatt foglalt kaszáló $\frac{1}{2}$ -od részére 165 K 02 f,

9. soroz. 5859. hrsz. alatt foglalt szántó $\frac{1}{2}$ -od részére 16 K 52 f,

a szépvízi 3416. sz. t.jkvb. A + 1. sorozám 949/3 hrsz. alatt foglalt szántó $\frac{1}{2}$ -ed részére 111 K 12 f,

2. sorozám 949/2. hrsz. alatt foglalt szántó $\frac{1}{2}$ -ed részére 330 K 12 f,

A szépvízi 3450. sz. t.jkvb. A + 1. sorozám 949/1. hrsz. alatt foglalt szántó $\frac{1}{2}$ -ed részére 330 K 22 f,

a szépvízi 3308. sz. t.jkvb. A + 1. sorozám 947/2. hrsz. alatt foglalt szántóra 330 K 22 fillér,

a szépvízi 698. sz. t.jkvb. A + 2. sorozám 1573., 1574. hrsz. alatt foglalt szántó és legelő $\frac{1}{2}$ -ad részére 33 K 02 f,

3. sorozám 1935. hrsz. alatt foglalt szántó $\frac{1}{2}$ -ad részére 22 K 02 f,

4. sorozám 5860. hrsz. alatt foglalt szántó $\frac{1}{2}$ -ad részére 55 K 02 f,

5. sorozám 8357. hrsz. alatt foglalt szántó $\frac{1}{2}$ -ad részére 40 korona 72 fillér, a szépvízi 701. sz. t.jkvb. A + 1. sorozám 5196. hrsz. alatt foglalt kaszáló $\frac{2}{10}$ -ad részére 55 korona 03 fillér, mint dr. Kovacs Gyárfás utóajánlattevő által megígért kikialtási árba azzal, hogy a szépvízi 699. sz. t.jkvb. C 5 alatt Becze Elek javára — a 698. sz. t.jkvb. C 1 és a 701. sz. t.jkvb. C. 1. alatt bekebelezett életfogytiglani haszonélvezeti jogot az árverés nem érinti.

Az árverést 1916. évi január hó 4. napján délelőtt 9 órakor Szépvíz község házában fogják megtartani.

Az árverés alá kerülő ingatlanok a kikialtási ár kétharmadánál alacsonyabb áron nem adhatók el.

Az árverelni szándékozók kötelesek bánatpénzzel a kikialtási ár 20%-át készpénzben vagy az 1881. LX. tc. 42. §-ában meghatározott arányban a kiküldötttel letenni, hogy a bánatpénznek előleges bírói letétbe helyezeseről kiállított letéti elismervényt a kiküldöttnek átadni és az árverési feltételeket aláírni (1881. LX. tc. 147., 150., 170. §§-ai, 1908. LX. tc. 21. §.)

Aki az ingatlanért a kikialtási árnál magasabb ígéretet tett, ha többet ígérni senki sem akar, köteles nyomban a kikialtási ár százaléka szerint megállapított bánatpénzt az általa ígért ugyanannyi százalékaig kiegyesíteni (1908. LXI. 25. §.)

Csikszereeda, 1915. évi október hó 24-ik napján.

Eltzenbaum s. k.,

kir. járásbíróági jegyző.

Sz. 2691—1915

3-3

kj.

Hirdetmény.

Csikszentdomokos község előjárósága közhírré teszi, hogy folyó évi október hó 9-től fel van fogva 2 drb 1 éves barnaszőrű kanca csikó, egyiknek a farka nyírott.

Ezen gazdátlan állatok — ha a tulajdonos az árverési határidő alatt nem jelentkezik — folyó évi december hó 17-én délelőtt 8 órakor, a község

házánál nyilvános szóbeli árverésen el fognak adatni.

Csikszentdomokos, 1915. évi november hó 17-én.

Györpál Árpád,
jegyző.

György József,
bíró.

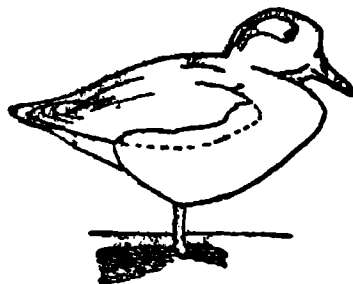
Két darab uri szán, kettős fogatu eladó, Bajer Ferenc kocsi-gyártónál, Csikszereedában.

Tanárok, tanítók és más érdeklődők figyelmébe!

ÉP MOST JELENT MEG:

„A MADÁRTÖMÉSZET KÉZIKÖNYVE”

című munka, melyből a madártömeszetet bárki elsajátíthatja.

A 131 oldalon megjelent munkát Szemere László, az ornithologiai központ volt tisztviselője, a zsögödi Madártani Allomás (madártömő intézet) tulajdonosa írta. Illusztrálva van dr. Szilágy Tibor és szerző fényképfelvételeivel és rajzaival. A könyvnek más irányú használhatósága is van, amennyiben benne a különféle magyarországi madártani szakírók által használt madárnevek tisztázva vannak egyeztető betűsorosokkal.

Kapható Vákár L. könyvkereskedésében, Csikszereedában.

Ára 2 korona 40 fillér frankó.

ÜZLET ÁTHELYEZÉS!

Értesítjük Csikszereeda város és vidéke közönségét, hogy Csikszereedában a Kossuth Lajos-utcában (Lázár Domokos-féle ház) már évtizedek óta fenálló

FÉRFI ÉS NŐI FODRÁSZ-ÜZLETEINKET

1914. évi október hó 1-én áthelyeztük az Apaffi Mihály-utcába (Jakab Gyula-féle ház, a Hutter-szállodával szemben). A borbély-üzlet mellett külön bejárattal van a női fodrász-terem, kényelmesen berendezve, hol elvállalunk mindennemű női hajmunkát és délutánként higiénikus fejmosást villanyszáritóval (meleglevegővel). Midőn ezt igen tisztelt vendégeinknek szives tudomására hozzuk, nem mulaszthatjuk el, hogy köszönetet ne mondjunk eddigi pártfogásukért s egyben kérjük, hogy jövőre is sziveskedjenek támogatni s viszont mi is biztosítjuk vendégeinket a szolid kiszolgálásról. Maradunk kiváló tisztelettel:

Szabó Lajos és neje, férfi és női fodrász.

Raktáron tartunk mindennemű kész hajmunkákat és női pipere cikkeket.

61--

HEGYESSY LAJOS

első gyergyói asztalosáru-gyára Gyergyószentmiklóson.

Nagy termelés mindenféle épület asztalos munkákban. Dus raktárt tartok sajátkészítésű butoraimból, ugyszintén kárpitos árukból is.

Meghívásra személyesen megjelenek.

Árajánlattal szivesen szolgállok.

33--

FOGAK

és teljes fogsorok, szájpadlás
nélkül, foghuzás, fogtömés,
aranykoronák és aranyhidak.

Gerő Arthur

vizsgázott fogtechnikus

Brassó, Kolostor-utca 31. sz.

22-100